ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2023/162

z 23. januára 2023

o misii Európskej únie v Arménsku (EUMA)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 42 ods. 4 a článok 43 ods. 2,

so zreteľom na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

(1) Pri príležitosti zasadnutia Európskeho politického spoločenstva, ktoré sa konalo 6. októbra 2022 v Prahe, Arménska republika a Azerbajdžanská republika potvrdili svoj záväzok vo vzťahu k Charte Organizácie Spojených národov a deklarácii dohodnutej 21. decembra 1991 v Alma-Ate, v ktorej oba štáty vzájomne uznali svoju územnú celistvosť a zvrchovanosť.

(2) Minister zahraničných vecí Arménskej republiky v liste doručenom vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“) požiadal Úniu, aby nasadila v Arménsku civilnú misiu v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (ďalej len „SBOP“).

(3) Rada 19. januára 2023 schválila koncepciu krízového riadenia pre prípadnú civilnú misiu v rámci SBOP v Arménsku. Táto misia by sa preto mala zriadiť.

(4) Politický a bezpečnostný výbor (ďalej len „PBV“) by mal pod vedením Rady a vysokého predstaviteľa vykonávať nad misiou v rámci SBOP v Arménsku politickú kontrolu, poskytovať jej strategické usmerňovanie a prijímať príslušné rozhodnutia v súlade s článkom 38 tretím odsekom Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“).

(5) Je potrebné vyrokovať a uzavrieť medzinárodné dohody týkajúce sa postavenia jednotiek a personálu Únie a účasti tretích štátov na misii.

(6) Misia bude prebiehať v situácii, ktorá sa môže zhoršiť a mohla by narušiť dosahovanie cieľov vonkajšej činnosti Únie stanovených v článku 21 zmluvy,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Poslanie

1. Únia týmto zriaďuje civilnú misiu Európskej únie v Arménsku (EUMA) v rámci SBOP.

2. Misia EUMA bude súčasťou príspevku Únie ako nestranného a dôveryhodného aktéra k vytvoreniu bezpečného a stabilného prostredia v oblastiach zasiahnutých konfliktom v Arménsku, v rámci ktorého zlepšenie bezpečnosti fyzických osôb a normalizácia vzťahov medzi Arménskom a Azerbajdžanom na mieste umožní ďalší pokrok k dosiahnutiu potenciálnej mierovej dohody.

Článok 2

Mandát

1. Strategickým cieľom misie EUMA je prispievať k znižovaniu počtu incidentov v oblastiach zasiahnutých konfliktom a v pohraničných oblastiach Arménska, znižovaniu miery ohrozenia obyvateľstva žijúceho v týchto oblastiach, a tým prispievať k normalizácii vzťahov na mieste medzi Arménskom a Azerbajdžanom.

2. Na uvedený účel misia prispieva k budovaniu dôvery medzi Arménskom a Azerbajdžanom spôsobmi, ktoré zachovávajú jej dôveryhodnosť ako nestranného aktéra, a to:

a) monitorovaním prostredníctvom rutinných hliadok a podávaním správ o situácii na mieste a o akýchkoľvek incidentoch súvisiacich s konfliktom na účely zaistenia dôkladnej informovanosti o bezpečnostnej situácii;

b) prispievaním k bezpečnosti fyzických osôb v oblastiach zasiahnutých konfliktom okrem iného zhromažďovaním informácií prostredníctvom *ad hoc* hliadok a podávaním správ o situácii v prípadoch, keď sú z dôvodu priamych alebo nepriamych dôsledkov konfliktu ohrozené životy a základné ľudské práva;

c) na základe svojich činností podľa písmen a) a b) a prostredníctvom svojej trvalej a viditeľnej prítomnosti na mieste prispievaním k budovaniu dôvery medzi obyvateľstvom Arménska a Azerbajdžanu a podľa možnosti medzi orgánmi týchto krajín v záujme podpory mieru a stability v regióne.

3. Do strategického a operačného plánovania, činností a podávania správ misie sa plne integruje a aktívne začleňuje medzinárodné humanitárne právo, ľudské práva a zásada rodovej rovnosti, ochrana civilného obyvateľstva a programy v rámci rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov (ďalej len „BR OSN“) č. 1325 (2000) o ženách, mieri a bezpečnosti, BR OSN č. 2250 (2015) o mládeži, mieri a bezpečnosti a BR OSN č. 1612 (2005) o deťoch v ozbrojených konfliktoch.

Článok 3

Hierarchia velenia a štruktúra

1. Misia má ako operácia krízového riadenia jednotnú hierarchiu velenia.

2. Misia má svoje ústredie v Arménsku.

3. Misia je štruktúrovaná v súlade so svojimi plánovacími dokumentmi.

Článok 4

Veliteľ civilnej operácie

1. Veliteľom civilnej operácie pre misiu je výkonný riaditeľ útvaru pre plánovanie a vedenie civilných operácií (ďalej len „CPCC“ – Civilian Planning and Conduct Capability). CPCC je veliteľovi civilnej operácie k dispozícii na účely plánovania a vedenia misie.

2. Veliteľ civilnej operácie velí misii a riadi ju na strategickej úrovni, pričom podlieha politickej kontrole a strategickému riadeniu zo strany PBV a celkovej právomoci vysokého predstaviteľa.

3. Veliteľ civilnej operácie zabezpečuje v súvislosti s vedením operácií riadne a efektívne vykonávanie rozhodnutí Rady a PBV, a to aj tým, že vedúcemu misie vydáva podľa potreby pokyny na strategickej úrovni a poskytuje mu poradenstvo a technickú podporu.

4. Veliteľ civilnej operácie podáva prostredníctvom vysokého predstaviteľa správy Rade.

5. Všetok vyslaný personál zostáva v plnom rozsahu pod velením vnútroštátnych orgánov vysielajúceho štátu v súlade s jeho vnútroštátnymi pravidlami alebo dotknutej inštitúcie Únie alebo Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ďalej len „ESVČ“). Uvedené orgány odovzdajú veliteľovi civilnej operácie operačnú kontrolu nad svojím personálom.

6. Veliteľ civilnej operácie nesie celkovú zodpovednosť za zabezpečenie toho, aby sa zo strany Únie riadne plnila povinnosť starostlivosti.

7. Veliteľ civilnej operácie, vedúci delegácií EÚ v Arménsku a v Azerbajdžane a osobitný zástupca Európskej únie pre Zakaukazsko a pre krízu v Gruzínsku (ďalej len „OZEÚ“) sa podľa potreby navzájom radia.

Článok 5

Vedúci misie

1. Vedúci misie nesie zodpovednosť za misiu, velí jej a riadi ju na mieste pôsobenia. Vedúci misie je priamo zodpovedný veliteľovi civilnej operácie a koná v súlade s jeho pokynmi.

2. Vedúci misie zastupuje misiu v oblasti jej zodpovednosti.

3. Vedúci misie nesie administratívnu a logistickú zodpovednosť za misiu vrátane zodpovednosti za prostriedky, zdroje a informácie, ktoré sa misii poskytli. Vedúci misie môže v rámci svojej celkovej zodpovednosti delegovať riadiace úlohy týkajúce sa personálu a finančných záležitostí na členov personálu misie.

4. Vedúci misie zodpovedá za disciplinárnu kontrolu personálu misie. Disciplinárne konania voči vyslanému personálu vykonávajú vnútroštátne orgány vysielajúceho štátu v súlade s vnútroštátnymi pravidlami, dotknutá inštitúcia Únie alebo ESVČ.

5. Veliteľ misie zabezpečuje náležité zviditeľnenie misie.

Článok 6

Personál

1. Misiu tvorí najmä personál, ktorý vyslali členské štáty, inštitúcie Únie alebo ESVČ. Každý členský štát, každá inštitúcia Únie a ESVČ znášajú náklady na každého člena personálu, ktorého vyslali, vrátane nákladov na cestu na miesto nasadenia a späť, miezd, zdravotného poistenia a príspevkov iných ako sú príslušné diéty.

2. Členský štát, inštitúcia Únie alebo ESVČ, ktoré členov personálu vyslali, zodpovedajú za riešenie akýchkoľvek nárokov súvisiacich s vyslaním, ktoré títo vyslaní členovia personálu uplatnia alebo ktoré sa ich týkajú, a za začatie akéhokoľvek konania voči takýmto osobám.

3. Misia môže tiež na zmluvnom základe zamestnávať medzinárodný a miestny personál, pokiaľ požadované funkcie nemôžu zabezpečovať členovia personálu vyslaní členskými štátmi. V riadne odôvodnených výnimočných prípadoch, keď nie sú k dispozícii vhodní uchádzači z členských štátov, sa podľa potreby môžu na zmluvnom základe zamestnávať štátni príslušníci zúčastňujúcich sa tretích štátov.

4. Podmienky zamestnania a práva a povinnosti medzinárodného a miestneho personálu sa stanovia v zmluvách medzi misiou a dotknutým členom personálu.

Článok 7

Štatút misie a jej personálu

Štatút misie a jej personálu, podľa potreby aj vrátane výsad, imunít a ďalších záruk potrebných na vykonávanie a plynulý priebeh misie, je predmetom dohody uzavretej podľa článku 37 Zmluvy o EÚ a v súlade s postupom stanoveným v článku 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 8

Politická kontrola a strategické riadenie

1. Misiu politicky kontroluje a strategicky riadi PBV pod vedením Rady a vysokého predstaviteľa. Rada týmto poveruje PBV, aby prijímal na tento účel príslušné rozhodnutia v súlade s článkom 38 tretím odsekom Zmluvy o EÚ. Toto poverenie zahŕňa právomoc vymenovať vedúceho misie na návrh vysokého predstaviteľa a právomoc meniť operačný plán (OPLAN). Rada si ponecháva právomoc rozhodovať o cieľoch a ukončení misie. Rozhodnutia PBV týkajúce sa vymenovania vedúceho misie sa uverejňujú v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2. PBV pravidelne podáva Rade správy.

3. Veliteľ civilnej operácie a vedúci misie pravidelne a podľa potreby podávajú PBV správy o otázkach, za ktoré sú zodpovední.

Článok 9

Účasť tretích štátov

1. Bez toho, aby bola dotknutá autonómia rozhodovania Únie a jej jednotný inštitucionálny rámec, sa tretie štáty môžu vyzvať, aby prispeli k misii za predpokladu, že budú znášať náklady spojené s vyslaním personálu vrátane platov, poistenia proti akémukoľvek riziku, denných dávok a cestovných výdavkov na cestu do Arménska a späť a že primerane prispejú na prevádzkové náklady misie.

2. Tretie štáty, ktoré prispievajú k misii, majú vo vzťahu ku každodennému riadeniu misie rovnaké práva a povinnosti ako členské štáty.

3. Rada týmto poveruje PBV, aby prijímal príslušné rozhodnutia o prijatí navrhovaných príspevkov a zriadil výbor prispievateľov.

4. Podrobnosti týkajúce sa účasti tretích štátov sa stanovia v dohodách, ktoré sa uzavrú v súlade s článkom 37 Zmluvy o EÚ, a prípadne v ďalších technických dojednaniach. Ak Únia a tretí štát uzavrú alebo uzavreli dohodu, ktorou sa stanovuje rámec účasti tohto tretieho štátu na operáciách krízového riadenia Únie, v kontexte misie sa uplatňujú ustanovenia uvedenej dohody.

Článok 10

Bezpečnosť

1. Veliteľ civilnej operácie riadi plánovanie bezpečnostných opatrení, ktoré vykonáva vedúci misie, a zabezpečuje ich riadne a účinné vykonávanie v rámci misie v súlade s článkom 4.

2. Vedúci misie zodpovedá za bezpečnosť misie a za dodržiavanie minimálnych bezpečnostných požiadaviek, ktoré sa na misiu vzťahujú, v súlade s politikou Únie týkajúcou sa bezpečnosti personálu nasadeného mimo Únie v operačnej kapacite podľa hlavy V Zmluvy o EÚ, ako aj za jej podporné nástroje.

3. Vedúcemu misie pomáha bezpečnostný úradník misie, ktorý mu podáva správy a zároveň udržiava úzke služobné vzťahy s ESVČ.

4. Personál misie sa pred nastúpením do služby zúčastní povinnej bezpečnostnej prípravy v súlade s operačným plánom (OPLAN). Pravidelne tiež absolvuje doškoľovanie na mieste pôsobenia, ktoré organizuje bezpečnostný úradník misie.

5. Vedúci misie zabezpečuje ochranu utajovaných skutočností EÚ v súlade s rozhodnutím Rady 2013/488/EÚ ([1]).

Článok 11

Zložka stáleho monitorovania

Pre misiu sa aktivuje zložka stáleho monitorovania.

Článok 12

Právne ustanovenia

V miere potrebnej na vykonávanie tohto rozhodnutia má misia právomoc obstarávať služby a dodávky, uzatvárať zmluvy a administratívne dojednania, zamestnávať personál, vlastniť bankové účty, nadobúdať majetok a užívať ho, plniť si záväzky a vystupovať pred súdom ako účastník konania.

Článok 13

Finančné ustanovenia

1. Finančná referenčná suma určená na pokrytie výdavkov spojených s misiou počas štyroch mesiacov nasledujúcich po nadobudnutí účinnosti tohto rozhodnutia je 8 103 590,82 EUR. O výške finančnej referenčnej sumy na akékoľvek nasledujúce obdobie rozhodne Rada.

2. Všetky výdavky sa spravujú v súlade s postupmi a pravidlami, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie. Účasť fyzických a právnických osôb na zadávaní verejných zákaziek zo strany misie je otvorená bez obmedzenia. Okrem toho sa na tovary zakúpené misiou nevzťahuje pravidlo pôvodu. S podmienkou súhlasu Komisie môže misia uzavierať technické dojednania s členskými štátmi, hostiteľským štátom, so zúčastnenými tretími štátmi a s inými medzinárodnými aktérmi, pokiaľ ide o poskytovanie vybavenia, služieb a priestorov pre misiu.

3. Misia zodpovedá za plnenie svojho rozpočtu. Misia na tento účel podpíše dohodu s Komisiou. Finančné ustanovenia rešpektujú hierarchiu velenia stanovenú v článkoch 3, 4 a 5 a operačné požiadavky misie.

4. Misia podáva Komisii, ktorá na ňu dohliada, v plnom rozsahu správy o finančných činnostiach vykonávaných v rámci ich dohody.

5. Výdavky súvisiace s misiou sú oprávnené odo dňa prijatia tohto rozhodnutia.

Článok 14

Nástroj na budovanie dôvery

1. Misia má nástroj na budovanie dôvery na účely identifikácie a vykonávania projektov na podporu svojej úlohy podľa článku 2 ods. 2 písm. c).

2. Táto projektová bunka podľa potreby uľahčuje projekty, ktoré na vlastnú zodpovednosť vykonávajú členské štáty a tretie štáty v oblastiach súvisiacich s misiou a na podporu jej cieľov, a v tejto súvislosti poskytuje poradenstvo.

([1]) Rozhodnutie Rady 2013/488/EÚ z 23. septembra 2013 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 274, 15.10.2013, s. 1).

3. Misia je oprávnená použiť finančné príspevky členských štátov alebo tretích štátov na vykonávanie projektov, ktoré boli identifikované ako konzistentne dopĺňajúce ostatné činnosti misie, za podmienky, že projekt:

a) je uvedený vo finančnom výkaze k tomuto rozhodnutiu alebo

b) sa do tohto finančného výkazu zahrnie v priebehu plnenia mandátu misie prostredníctvom úpravy výkazu na žiadosť veliteľa misie.

4. Misia uzavrie s týmito štátmi dohodu, ktorá zahŕňa najmä osobitné postupy vybavovania akýchkoľvek sťažností tretích strán týkajúcich sa škôd vzniknutých v dôsledku konania misie alebo opomenutia konania z jej strany v súvislosti s využívaním finančných prostriedkov, ktoré tieto štáty poskytli. Prispievajúce štáty nesmú v žiadnom prípade brať Úniu alebo vysokého predstaviteľa na zodpovednosť za konanie misie alebo opomenutie konania z jej strany v súvislosti s využívaním finančných prostriedkov, ktoré tieto štáty poskytli.

5. Prijatie finančného príspevku poskytnutého tretími štátmi projektovej bunke podlieha súhlasu zo strany PBV.

Článok 15

Jednotnosť reakcie Únie a koordinácia

1. Vysoký predstaviteľ zabezpečuje súlad vykonávania tohto rozhodnutia s vonkajšou činnosťou Únie ako celku vrátane programov pomoci Únie.

2. Bez toho, aby bola dotknutá hierarchia velenia, koná vedúci misie v záujme zaistenia jednotnej činnosti Únie v Arménsku v úzkej koordinácii s delegáciou Únie v Arménsku a s OZEÚ; konkrétne dostáva vedúci misie politické usmernenia od vedúceho delegácie Únie v Arménsku, pokiaľ ide o vzťahy s orgánmi Arménska, a od OZEÚ, pokiaľ ide o vzťahy medzi Arménskom a Azerbajdžanom.

3. Bez toho, aby bola dotknutá hierarchia velenia, vedúci misie okrem toho informuje vedúceho delegácie v Azerbajdžane o činnostiach misie a konzultuje s ním záležitosti, ktoré sú pre Azerbajdžan relevantné.

4. Vedúci misie podľa potreby koordinuje činnosť s ostatnými medzinárodnými aktérmi.

Článok 16

Poskytovanie informácií

1. Vysoký predstaviteľ je oprávnený sprístupniť tretím štátom pridruženým k tomuto rozhodnutiu, podľa vhodnosti a v súlade s potrebami misie, utajované skutočnosti EÚ do stupňa utajenia „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL“, ktoré boli vypracované na účely misie, v súlade s rozhodnutím 2013/488/EÚ.

2. V prípade špecifickej a okamžitej operačnej potreby je vysoký predstaviteľ tiež oprávnený sprístupniť hostiteľskému štátu akékoľvek utajované skutočnosti EÚ do stupňa utajenia „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“, ktoré boli vytvorené na účely misie, v súlade s rozhodnutím 2013/488/EÚ. Na tento účel sa pripravia dohody medzi vysokým predstaviteľom a príslušnými orgánmi hostiteľského štátu.

3. Vysoký predstaviteľ je oprávnený sprístupniť tretím štátom pridruženým k tomuto rozhodnutiu akékoľvek neutajované dokumenty EÚ, ktoré sa týkajú rokovaní Rady o misii a na ktoré sa vzťahuje povinnosť zachovávať služobné tajomstvo podľa článku 6 ods. 1 rokovacieho poriadku Rady ([2]).

([2]) Rozhodnutie Rady 2009/937/EÚ z 1. decembra 2009, ktorým sa prijíma rokovací poriadok Rady (Ú. v. EÚ L 325, 11.12.2009, s. 35).

4. Vysoký predstaviteľ môže právomoci uvedené v odsekoch 1 až 3, ako aj oprávnenie uzatvárať dohody uvedené v odseku 2, delegovať na osoby, ktoré podliehajú jeho právomoci, na veliteľa civilnej operácie a na vedúceho misie v súlade s oddielom VII prílohy VI k rozhodnutiu 2013/488/EÚ.

Článok 17

Začiatok misie

1. Misia sa začína vykonávať rozhodnutím Rady dňom, ktorý odporučí veliteľ civilnej operácie misie, keď táto misia dosiahne počiatočnú operačnú spôsobilosť.

2. Základný tím misie vykoná potrebné prípravy, aby misia mohla dosiahnuť počiatočnú operačnú spôsobilosť.

Článok 18

Nadobudnutie účinnosti a trvanie

1. Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

2. Uplatňuje sa počas obdobia dvoch rokov od začatia vykonávania misie.

3. PBV vykoná strategické hodnotenie misie a jej mandátu jeden rok po jej začatí. V dostatočnom čase pred uplynutím platnosti tohto rozhodnutia sa vykoná strategické preskúmanie misie.

V Bruseli 23. januára 2023

Za Radu
predseda
J. BORRELL FONTELLES